Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Bente van Logtestijn
b.van.logtestijn@nijmegen.nl
T 06-12623872

Ons kenmerk
E24.001614

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 16 april 2024
Onderwerp Leerplicht en verzuim (jaarverslagen Team Leerrecht en RMC)

Geachte leden van de raad,

Ieder jaar informeren wij u over de ontwikkelingen rondom verzuim, leerplicht en voortijdig schoolverlaters. In deze brief nemen wij u mee in de opvallendheden uit de twee jaarverslagen en benoemen we overige ontwikkelingen.

Jaarverslag Leerplicht Nijmegen
In het jaarverslag leerplicht zijn de cijfers over verzuim en vrijstellingen van leerplichtige jongeren in de gemeente Nijmegen geanalyseerd. Leerplichtigen zijn kinderen en jongeren tussen 5 en 16 jaar. Jongeren tussen 16 en 18 jaar zijn kwalificatieplichtig als ze nog geen startkwalificatie hebben behaald. Een startkwalificatie is minimaal een mbo- (niveau 2 of hoger), havo- of vwo-diploma. De kwalificatieplicht geldt niet voor jongeren die praktijkonderwijs hebben gevolgd of speciaal onderwijs in de uitstroomprofielen arbeidsmarktgericht of dagbesteding. Bureau Leerplicht en RMC Nijmegen ziet toe op handhaving van de leerplicht en kwalificatieplicht.

Schooljaar 2022-2023 was voor leerplicht weer een ‘normaal’ schooljaar na de coronapandemie. Het onderwijs was weer verplicht voor leerlingen. En daarmee de scholen ook verplicht om (on)geoorloofd verzuim te melden. Hierdoor verschillen de cijfers met voorgaande jaren op het gebied van (on)geoorloofd verzuim. De belangrijkste inzichten staan hieronder. Zie voor meer informatie de bijlage ‘Leerplicht jaarverslag 2022-2023’.

<u>Opvallende cijfers en ontwikkelingen</u>
Toename absoluut en relatief verzuim
Team leerrecht en RMC verwerkte 624 meldingen absoluut verzuim en 1.166 meldingen relatief verzuim. Dit is een toename vergeleken met vorig jaar, waar het respectievelijk 513 en 935 meldingen waren. De stijging kan enerzijds komen door het hervatten van de verzuimmeldingen na de pandemie. Daarnaast is de toename van de complexiteit van problematiek bij leerlingen een mogelijke verklaring. Verzuim kan een uiting zijn dat het niet goed gaat met de leerling. Bij absoluut verzuim gaat 71% van de jongeren weer naar

school. Bij relatief verzuim is in 58% van de gevallen het verzuim opgelost zonder sanctie van de leerplichtambtenaar.

Preventieve aanpak schoolverzuim vraagt om goede samenwerking
Nijmegen hanteert de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Het volgen van onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van een kind en voor het verwerven van een goede plek in de maatschappij. Samenwerking vraagt blijvende aandacht en investering van alle betrokken partijen. Team Leerrecht en RMC zet in op de versterking van deze samenwerking. In schooljaar 2022-2023 zijn alle reguliere VO-scholen en twee VSO-scholen aangesloten bij de pilot aanpak ziekteverzuim. De evaluatie van deze pilot vindt plaats in schooljaar 2023-2024. Ook ontwikkelen we de doorbraakaanpak voor thuiszitters verder.

Jaarverslag RMC – VSV (Regio Rijk van Nijmegen)
Naast de reguliere leerplicht hebben gemeenten de verantwoordelijkheid om jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten te monitoren en te begeleiden. Een voortijdig schoolverlater is een jongere tot 23 jaar die niet staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling en nog geen startkwalificatie heeft. Het Bureau Leerplicht en RMC voert deze taken uit voor de regio Rijk van Nijmegen. De gemeente Nijmegen is contactgemeente en coördineert de aanpak van RMC en VSV. Deze taken voeren we uit in samenwerking met onderwijsinstellingen, gemeenten en WerkBedrijf.

Het jaarverslag RMC - VSV is een regionaal verslag waarin de cijfers over verzuim en voortijdig schoolverlaten onder jongeren (16-23 jaar) in de regio Nijmegen zijn gebundeld en geanalyseerd. Hoewel de cijfers door de coronapandemie afwijken van voorgaande jaren, maken we toch een vergelijking om ontwikkelingen te schetsen. Meer informatie is te vinden in de bijlage ‘RMC - VSV jaarverslag 2022-2023’.

<u>Opvallende cijfers en ontwikkelingen</u>
Eerste normale schooljaar na coronapandemie
Het schooljaar 2022-2023 is voor het eerst sinds de coronapandemie weer een normaal schooljaar. Hoewel het onderwijs weer normaal is, kampen scholen met de nasleep van de pandemie. De complexiteit van de problematiek bij jongeren neemt toe. Daarnaast zien we een groep jongeren die in de coronaperiode het diploma heeft behaald met de duimregeling. Hiermee konden leerlingen één cijfer op hun eindlijst niet mee laten tellen voor het gemiddelde. Zij maakten de overstap naar vervolgonderwijs. Daar zien we op dit moment veel afstroom. Het VMBO en het VSO zitten vol. Deze signalen zijn te linken aan de coronaperiode.

Meer verzuim onder 16- tot 18-jarigen en minder verzuim onder 18- tot 23-jarigen
In 2022-2023 waren er ruim 2.100 verzuimmeldingen. Het aantal meldingen van kwalificatieplichtigen (16-18 jaar) is toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Dit is onder andere te verklaren door de versterking van het aantal contacten tussen scholen en leerplichtambtenaren na de coronaperiode. Het aantal meldingen van 18- tot 23-jarigen is afgenomen. Met name bij de 18+ meldingen is er vaak geen duidelijke reden voor verzuim. Vaak gaat het om een gebrek aan discipline of motivatie, maar er kan ook meer aan de

hand zijn. We willen deze oorzaken scherper in beeld krijgen. Onder andere door de inrichting van de nieuwe versie van het Jongeren Volg Systeem (JVS).

Steeds minder formele waarschuwingen en proces-verbalen
Veruit de meeste jongeren gaan na een verzuimmelding weer naar school. Vaak is een gesprek voldoende om de opleiding te vervolgen. Ongeveer 4% van de meldingen is 'afgedaan'. Dat wil zeggen dat er een formele waarschuwing is gegeven, er een HALT-afdoening is of een proces-verbaal is opgemaakt. Dit aantal daalt al jaren. De rol van de leerplichtambtenaren verschuift steeds meer van handhavend naar ondersteunend. Van alle verzuimmeldingen gaat 14% door naar de RMC-consulent. Zij onderzoeken de beste vervolgstap. Het aantal foutieve meldingen daalde afgelopen jaar (tot ongeveer 10%) door betere registratie.

Zowel nieuwe als oude vsv'ers zijn in beeld en monitoren we
Er zijn ongeveer 2.100 werkprocessen 'nieuw vsv' opgestart. We pakken elke melding van een nieuwe vsv'er op. Ook houden we iedere jongere die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat in beeld tot de leeftijd van 23 jaar. Voor de groep vsv'ers van voorgaande schooljaren vindt halfjaarlijks een hercontrole vsv plaats. We willen weten waar de jongere zich bevindt, of er hulp nodig is, of iemand alsnog een startkwalificatie kan behalen en of de jongere in staat is om duurzaam uit te stromen op de arbeidsmarkt. Het aandeel jongeren waarmee geen contact te krijgen is, daalde naar 2%. Dit komt met name door een betere registratie en het afleggen van huisbezoeken.

Verzuimaanpak blijft in ontwikkeling
Verzuim blijft een belangrijk aangrijpingspunt om met jongeren het gesprek te voeren over wat er speelt (op school, thuis en/of in de omgeving). Dit vraagt in eerste instantie om goede ondersteuning op school, door de mentor of de studie- of trajectbegeleider. Waar nodig, speelt de RMC-consulent of leerplichtambtenaar hier een rol. Het proces van de aanpak ziekteverzuim maken we gezamenlijk met onderwijs effectiever en efficiënter. Rondom 'thuiszitters' ontwikkelen we een integrale aanpak. We willen hiermee het aantal thuiszitters in het Rijk van Nijmegen terugdringen. Gemeenten zetten het schoolmaatschappelijk werk voort op het vo en mbo. Dit is gericht op preventie en vroegtijdige benadering van de leerling en jongere.

Aandacht voor blijvend contact na onderwijs
In september 2022 startte een loopbaanteam mbo. In dit team zitten professionals vanuit Leerrecht en RMC, Leerwerkloket, WerkBedrijf en medewerkers vanuit het mbo. Studenten kunnen vanuit dit team vroegtijdige ondersteuning krijgen bij het maken van een vervolgstap na onderwijs. De intensiteit van de ondersteuning kan variëren, evenals de duur. Waar nodig kunnen we een jongere langer volgen en zorgen voor blijvend contact. Ook is een loopbaanteam pro/vso gestart.

Begeleiding blijft maatwerk
De verzuim- en vsv-cijfers geven ons waardevolle informatie, maar vertellen weinig over de diversiteit en achtergronden. Er zitten grote verschillen tussen de redenen waarom

jongeren verzuimen om naar school te gaan of voortijdig schoolverlaten. In het afgelopen schooljaar heeft team Leerrecht en RMC verschillende verbeteringen doorgevoerd in het monitoren van jongeren. De systemen zijn hierin 'slechts' ondersteunend. De leerplichtambtenaren en consulenten zijn degenen die de jongeren en hun verhalen kennen. Hun rol verschuift steeds meer van handhavend naar ondersteunend.

Overige ontwikkelingen

Ophoging leeftijdsgrens RMC van 23 naar 27 jaar

Er is een wetswijziging in voorbereiding om de coördinerende RMC-taken uit te breiden van 23 jaar naar 27 jaar. Deze gaat naar verwachting per 1 augustus 2025 van kracht. De totale groep jongeren groeit én het aanbod wat we organiseren voor deze doelgroep verandert. In veel gevallen gaat de benodigde ondersteuning over meerdere leefdomeinen, naast onderwijs en werk. Dit vraagt om intensieve samenwerking met anderen, zowel intern als extern. Vooruitlopend op deze wetswijziging werken we aan de opzet van integrale ondersteuning tot 27 jaar.

Naamswijziging RMC naar Doorstroompunt

Vanaf 1 januari 2024 is de naam van het RMC verandert in Doorstroompunt. Team Leerrecht en RMC is per 1 januari 2024 hernoemd naar Team Leerrecht en Doorstroompunt. In het volgend jaarverslag over het schooljaar 2023-2024 gebruiken we deze nieuwe naam.

Tot slot

Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van leerplicht, verzuim en voortijdig schoolverlaten.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift	H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester